Шифр «Переклад молодіжного сленгу»

«Особливості перекладу англомовних лексем молодіжного сленгу українською мовою»

2019

Зміст

Вступ.....3

РОЗДІЛ 1. Поняття «сленг», «молодіжний сленг», «молодіжний компютерний сленг», «SMS-сленг»: теоретичні аспекти витлумачення…….....7

РОЗДІЛ 2. Особливості перекладу англомовних лексем молодіжного сленгу українською мовою…….....13

Висновки.....28

Список використаних джерел.....31

Вступ

У сучасній українській літературній мові все більше стають актуальними тенденції, що характеризуються прагненням відійти від вивчення мови як традиційної лінгвістичної системи, а дослідників все більше привертає лексика різних соціальних груп як підґрунтя суспільно-практичної діяльності людей. Через те, що мова кожної нації постійно розвивається і поповнюється новими лексемами як шляхом виникнення нових слів в межах материнської мови, так і шляхом запозичення з інших мов, особливо англійської, виникає потреба в систематизації й кодифікації нових лексем. Саме тому соціальні діалекти стають предметом вивчення багатьох дослідників як вітчизняних (О. Глазова, В. Дорда, А. Андрусяк, П. Грабовий, Л. Лисак, О. Старова, І. Николів, О. Романова, Л.Ставицька та ін.), так і іноземних (М. Адамс, Е. Патридж, Е. Матіелло, Дж. Колеман, Габ Гаревой та ін.).

Особливо швидких змін та поповнень зазнає молодіжний сленг, оскільки молодь занадто вдається до запозичень «модних слів», тим самим активно засмічує рідну мову. Найбільше запозичуються англіцизми з популярних соціальних мереж (Фейсбук, Інстаграм тощо), численних реаліті-шоу, ситкомів, ЗМІ, комп'ютерних ігор, що говорить про активне пропагування американського способу життя та мислення. Не винятком є й студенти та курсанти НУЦЗУ, які активно вживають поряд із пожежними жаргонізмами ще й молодіжний сленг, часто навіть нецензурну лексику, що говорить про тенденцію до загального зниження їхньої культури спілкування та поведінки. Загалом прагнення бути «в тренді» стало ключовим в поведінці і, зрештою, в мові значної частини молоді. Тому вивчення цього шару лексики сучасної української мови в нас час стає досить *актуальним,* оскільки так звана асиміляція англіцизмів в національній мові спричиняє певні труднощі під час *перекладу та вживання*, тому що такі слова ще не зафіксовані в словниках, що

говорить про проблеми з систематизацією та кодифікацією лексем молодіжного сленгу у національній мові. Часто мова молоді не зрозуміла іншим верствам населення, що і провокує тенденцію до активного вивчення цих лексем у сучасній лінгвістиці як яскравого й самобутнього явища. Також молодіжний сленг тісно пов'язаний із іншими групами сленгу: компютерним, СМС-сленгом, професійним жаргоном, мовою наркоманів, тюремників тощо, оскільки молодь виділяє «наймодніші» і «найекспресивніші» лексеми й використовує в своєму лексиконі, щоб бути «в тренді» «класним челом». Через це велика кількість молоді майже повністю переходить на неформальний стиль спілкування, в результаті чого виникає непорозуміння між ними та іншими членами суспільства, які часто не знають, що ці «модні» слова означають.

Щодо нашого дослідження, то у роботі ми звернулися саме до вивчення англомовних лексем молодіжного сленгу як важливої складової мовної картини сучасного суспільства. Ми розглядаємо особливості функціонування англомовних лексем молодіжного сленгу в сучасній українській мові, особливості їхньої адаптації та труднощі під час перекладу українською мовою, що і зумовило *актуальність* нашого дослідження. Найпродуктивнішим способом перекладу уважаємо *пошук альтернативних варіантів під час перекладу безіквевалентної лексики, транслітерація, абревіація та інші види скорочень, пряме включення чи калькування, описовий переклад*, обов'язково із урахуванням *контексту.*

Відповідно **метою** запропонованої роботи є розгляд англомовних лексем молодіжного сленгу в сучасній українській мові та *особливості перекладу* українською мовою.

Відповідно до мети в роботі передбачається розв'язати такі **завдання**:

1. Обґрунтувати теоретичні засади дослідження через вихідні поняття «сленг», «молодіжний сленг», «молодіжний комп'ютерний сленг», «SMS-сленг».

2. Ознайомитися з певною частиною англомовних лексем молодіжного сленгу, молодіжного комп'ютерного сленгу, «SMS-сленгу, які побутують у сучасній українській мові на прикладі зібраних лексем розмовно-побутової сфери молоді, зокрема мови студентів та курсантів НУЦЗУ (м. Харків), а також зі сфери Інтернет-технологій, Інтернет-комунікації й Інтернет-сленгу, якими часто користується молодь.

3. Показати особливості й труднощі перекладу розглянутих англомовних лексем молодіжного сленгу, молодіжного комп'ютерного сленгу, SMS-сленгу.

Об'єкт дослідження – зібраний для дослідження матеріал на основі сайтів, форумів, чатів, статей в Інтернеті та в суспільно-побутовій сфері під час спілкування з носіями молодіжного сленгу, зокрема слухачами НУЦЗУ.

Предмет дослідження – особливості перекладу англомовних лексем молодіжного сленгу, молодіжного комп'ютерного сленгу, SMS-сленгу українською мовою.

Теоретико-методологічну базу роботи складають праці таких зарубіжних та вітчизняних учених, присвячених висвітленню теоретичних проблем вивчення в лінгвістиці сленгу, молодіжного сленгу, комп'ютерного сленгу та СМС-сленгу (М. Адамс, В. Балабін, Дж. Колман, Е. Партридж, О. Глазова, І. Николів, О. Пономарів, Л. Ставицька, О. Форса, Т. Тимошенко, О. Романова, О. Селіванова, Л. Лисак, С. Мартос, І. Кірієнков, В. Дорда, П. Грабовий та ін.), проблем перекладу (В. Балабін, І. Бик, А. Паршин, В. Комісаров, А. Федоров, Т. Холстиніна та ін.).

Методи дослідження: індуктивний, описово-аналітичний та порівняльний.

Теоретичне значення дослідження полягає у тому, що в роботі комплексно окреслено особливості функціонування англомовних лексем молодіжного сленгу та способи їхнього перекладу українською мовою на прикладі одиниць, зібраних на базі сучасних сайтів та форумів, соціальних мереж, під час інтерв'ювання слухачів НУЦЗУ як носіїв молодіжної субкультури, а також

онлайн-словників молодіжного сленгу, найсучасніших досліджень, присвячених вивченню англомовних лексем молодіжного сленгу та способів їхнього перекладу.

Практичне значення дослідження. Результати роботи можуть бути використані під час укладання англо-українських словників молодіжного сленгу, у розробці спеціальних курсів, пов'язаних із вивченням лексики молодіжного сленгу, для написання дипломних робіт у вищій школі, при подальшому вивченні лексем молодіжного сленгу та написанні статей і тез за цією темамикою.

Апробація результатів роботи. Основні положення пропонованого дослідження обговорювалися у формі доповіді з електронною презентацією на XI Міжнародній науково-практичній конференції студентів-іноземців «Культурне різноманіття: матеріальна та нематеріальна культура різних країн світу», яка відбулася 22 травня 2019 року у ХНУРЕ. (*Гашімов Раміз Сулейман огли «Лексико-семантична класифікація молодіжного сленгу в Україні»*: Зб. мат. XI міжнар. наук.-практ. конф. студ.-іноз. – Харків: ХНУРЕ, 2019. С. 13–14).

Також подано до друку тези *Філенко Д. С. «Молодіжний сленг як засіб самовираження слухачів НУЦЗУ»* у збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту», яка відбудеться 10-11 квітня 2020 року у НУЦЗ України (м. Харків).

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи становить 30 сторінок та 7 сторінок використаних джерел (75 позицій).

РОЗДІЛ 1. Поняття «сленг», «молодіжний сленг», «молодіжний компютерний сленг», «SMS-сленг»: теоретичні аспекти витлумачення

Теоретичну базу нашої роботи складають поняття «сленг» та молодіжний сленг, що обумовлене темою нашого дослідження. Звернемося до надбань попередників.

Лінгвісти багатьох країн світу (наприклад, М. Адамс, Дж. Колман, Е. Маттіелло, Г. Менкен, Е. Партридж, Л. Тепеш, В. Вилюман, І. Гальперін та ін.) багато років активно досліджують соціальні діалекти, особливо професійний жаргон та молодіжний сленг, оскільки саме ці соціальні групи швидко поповнюються новими лексемами паралельно із виникненням нових реалій чи тенденцій сучасного суспільства. Ці лексеми також характеризуються надмірною експресивністю, образністю, часто зниженою вульгарною конотацією й навіть наближенням до обсценної лексики, яка також активно використовується певними соціальними групами. Нові лексеми потребують детального вивчення, систематизації, кодифікації з подальшим укладанням сучасних словників молодіжного сленгу.

Відтак в українському мовознавстві сленг та молодіжний сленг зокрема досліджували: І. Андрусяк, О. Глазова, П. Грабовий, В. Дорда, Т. Кондратюк, М. Маковський, С. Мартос, Л. Лисак, О. Іванова, І. Николів, О. Петришин, О. Романова, Л. Ставицька, Т. Тимошенко, О. Фурса та ін., багато праць присвятили й іноземні лінгвісти (М. Адамс, Дж. Колман, Г. Гаревой, В. Балабін, І. Кириєнков, М. Кронгауз, Е. Маттіелло, Г. Менкен, Е. Партридж, Л. Тепеш, В. Вилюман, І. Гальперін та ін.).

Відзначимо, що у лінгвістиці не існує єдиного визначення терміну «сленг», який позначає нестандартизоване мовлення поряд із «арго» та «жаргоном» [38]. Загалом лінгвісти наголошують, що немає чіткого розмежування між поняттями «жаргон» та «сленг», а значна кількість мовознавців називають «арго»,

«жаргон», «сленг» синонімами, оскільки вони «перехрещуються й переходять один у інший» (О. Романова, Л. Лисак, О. Іванова тощо) [33]. Часто пересічні мовці ототожнюють поняття «жаргон» і «сленг», що провокує плутанину у вживанні цих понять. Багато як вітчизняних, так і закордонних дослідників, зокрема М. Адамс, О. Глазова, Дж. Колман, Л. Масенко, Е. Маттіелло, Е. Партридж, О. Пономарів, Л. Ставицька, О. Червоненко, Ю. Шевельов відзначають, що якщо жаргон постає як напіввідкрита лексико-фразеологічна підсистема мови, котра функціонує тільки в межах порівняно невеликих соціальних груп, то сленг усе ж таки є вторинним утворенням порівняно із жаргоном і виступає як *особливий* лексичний пласт загальновживаної розмовної мови. При цьому дуже частим є використання терміну *«молодіжний сленг»*. І це, на нашу думку, цілком справедливо, адже саме молодь схильна до вживання лаконічних, образних слів з емоційно-експресивним забарвленням, здатним підкреслити неформальний характер спілкування.

Дуже чітко на необхідності розрізнення понять «жаргон» і «сленг» наголошує Л. Ставицька, відзначаючи, що жаргон «історично вказує на обмеженість групи його носіїв, а також на вузькість семантичного поля лексичних одиниць». Натомість «мовне середовище спілкування великої кількості людей, яке відрізняється від мовної норми, отримало найменування „сленг”» [38, с. 61]. На думку російського дослідника В. Балабіна, треба розмежовувати термінологічне та нетермінологічне визначення сленгу, арго та жаргону, оскільки «за нетермінологічним визначенням всі ці терміни – синоніми» [3]. Наголошуючи на відмінності між цими поняттями, дослідники І. Николів та В. Балабін зазначає, що «жаргон – це лише мова людей, об’єднаних спільною професією, сленг у такому випадку найчастіше пов’язують із мовленням молоді та молодіжних субкультур» [3; 24]. На думку О. Романової, «мова сучасного міста – це складний лінгвопростір, який підпорядкований тривимірній системі координат: віковій, територіальній,

соціально-груповій» [33]. У широкому значенні «міський сленг», на думку дослідниці [33], – це «знижена розмовна мова міста з усіма наявними соціолектизмами» («жаргон», «арго» та «сленг» [33]); у вузькому – це власне розмовні лексеми, які характеризують певне урбаністичне середовище» [33].

Найчастіше виділяють такі групи сленгу: «молодіжний сленг», «бізнес сленг», «SMS-сленг», сленг рокерів, реперів, хіп-хоперів, студентів, комп'ютерний сленг, сленг наркоманів, музикантів, членів неформальних угрупувань тощо. Однак, на думку дослідників, не можна однозначно поділити ці лексеми за групами, оскільки вони «не ізольовані один від одного..., отже, можуть вживатися в різних ситуаціях спілкування» [14].

Загалом дослідники соціальних діалектів розмежовують «сленг» на дві групи: загальний («просторічна лексика, … яка не обмежена у своєму використанні рамками яких-небудь професійних або соціальних діалектів [14] та спеціальний (сленги військових, студентів, музикантів, спортсменів тощо) (П. Грабовий, О. Фурса, В. Дорда та ін.) [10;13; 42].

Основними ознаками сленгу дослідники називають такі: швидкоплинність, підвладність мові, нестабільність, невизначеність, неформальність, опозиція до офіційного стилю [26].

На нашу думку, серед усіх груп носіїв сленгу найяскравішою й найактивнішою є група мовців молодіжного сленгу, оскільки саме молодь найшвидше реагує на будь-які соціальні зміни. Саме молоді люди віком від 12 до 25 років є активними носіями цього мовного явища. Під поняттям «молодіжний сленг» багато дослідників розуміють «особливий мовний субкод, що характеризується використанням ненормативних, часто стилістично знижених, лексико-фразеологічних одиниць, які виконують оцінну, евфемістичну та номінативну функцію і використовуються у невимушеному спілкуванні молоддю» (П. Грабовий) [10], «сукупність мовних засобів високої експресивної сили, які постійно трансформуються і які використовуються у

спілкуванні молоддю» (С. Мартос, О. Поцулко) [20, с. 12; 31, с. 299]. На думку П. Грабового, «складно розмежувати … молодіжний сленг та загальний сленг…», адже «молодіжний сленг може мати ознаки загального… [10]. Також, на думку П. Грабового та Л. Ставицької, молодіжний сленг важко відділити і від спеціального, оскільки молодь активно використовує сленгізми і наркоманів, і комп'ютерників, і навіть кримінального жаргону тощо. Л. Ставицька та П. Грабовий наголошують на метафоричності як молодіжного, так і комп'ютерного сленгу, оскільки семантичний гумор … та поведінка як мовна гра виступають яскравими прикладами» [36, с. 191; 10]. Майже недослідженою залишається «проблема існування, так званого SMS-сленгу, що активно розвивається і функціонує серед підліткового покоління, і, у свою чергу, має здійснювати вплив на молодіжний сленг» [10]. Отже, на думку П. Грабового, «молодіжний сленг як складне лінгвістичне утворення, якому притаманна мобільність та відкритість, активно взаємодіє з іншими груповими сленгами та субкодами… Молодіжний сленг постає певним акумулятором сленгової лексики з інших мовних субкодів [10] й активно впливає на розвиток сучасної української літературної мови.

Лінгвісти виділяють 3 групи молодіжного сленгу, а саме: сленгові номінації метафоричного характеру (наприклад, *валянок – бездіяльна людина, балалайка – балакуча, несерйозна людина, пурга – дурниця, портрет – обличчя, альоша – дурник, міша – простак; мовчанка задовбала, рухати поршнями* тощо) [28]. Другу групу становлять лексеми зі зменшено-пестливим значенням (наприклад, *компік – комп'ютер, чувачок – людина, тралік – тролейбус* тощо). Третю групу формують переважно дієслова та прикметники, зрідка іменники, смисл яких вкладено в поняття «інтенсивність» та «надмірність» (наприклад, *злиняти, здибатися, здутися, відшиблений, довбаний, терти* тощо) [28].

Відзначимо, що найпоширенішими засобами поповнення сленгу лінгвісти називають: термінологію, запозичені іншомовні слова, запозичення з

кримінального жаргону, метафоризацію тощо (О. Романова, І. Николів, Л. Ставицька, Т. Тимощук, В. Форса, М. Маковський, С. Мартос та ін.). Також велика частина сленгової молодіжної лексики значною складається з неологізмів, які формуються й змінюються разом зі змінами в суспільстві. Таким чином, «сленг», будучи відкритою системою, постійно поповнюється новими словами, які позначають різноманітні зміни в нашому суспільстві, характеризуються експресивністю, метафоричністю, дотепністю, навіть деякою вульгаризацією. Саме вивчення лексем молодіжного сленгу є актуальною для мовознавства, на думку Л. Ставицької, оскільки «субстандартна лексика видозмінюється, розвивається, а відтак завжди актуальним буде її вивчення «тут і тепер…» [36, с. 345].

Розглянемо дотичні до молодіжного сленгу комп'ютерний сленг та SMS-сленг, лексеми яких активно вживає у своїму лексиконі сучасна молодь.

Відтак комп'ютерний сленг – це неоднорідне явище, що «охоплює лексичні одиниці, утворені на ґрунті загальнонародної мови. Ці лексеми становлять лексичну та граматичну основу сленгу; сленгові слова і звороти, які дублюють офіційно прийняті в спеціальній комп’ютерній мові терміни і називають те, що не має офіційно прийнятого термінологічного позначення» [46]. Сленг, як уважає Р. Берест, який пов’язаний з технологіями, дуже різноманітний. Можна виокремити мову *летсплеїнгу, відеоблогінгу, мову програмістів* та *мову форумів чи чатів.* Проте ці поняття стосуються електронної машини – комп’ютера, а отже, загалом їх можна об’єднати в один соціальний діалект – комп’ютерний сленг» [5]. На думку І. Щур, «найчастіше стилістично нейтральні в англійській мові слова в сленговому мовленні комп’ютерників набувають функціонально зумовленого зниженого стилістичного забарвлення: грубувато-фамільярного, іронічно-зневажливого, власне просторічного» [46], що дуже імпонує молоді. «Англійські слова не просто входять до комп’ютерного сленгу, а й отримують у ньому морфологічне оформлення, прагнуть українізуватися...

Паралельний процес утворення сленгових слів із власного українського матеріалу показує, що чужі нововведення – це скоріше гра, змагання молодих носіїв сленгу в дотепності [46]. Інший дослідник молодіжного сленгу О. Поцулко виділяє саме групу молодіжного комп'ютерного сленгу, як поєднання молодіжного сленгу та комп'ютерного загалом в одну групу. «Молодіжний комп'ютерний сленг … поповнюється новими термінами, які слугують засобами передачі інформації для геймерів, айтішників, блогерів та інших, які використовують новітні комп'ютерні технології в повсякденному житті… Сьогодні в молодіжному середовищі комп'ютерний сленг є однією із основних комунікативних девіацій» [31]. Можна сказати, що молодіжний комп'ютерний сленг є «посередником між інтержаргоном і мовною практикою народу, розмовно-побутовою мовою широких верств населення» [31].

Щодо іншого різновиду сленгу – СМС-сленгу чи Mobileslang («Мобільний сленг»), який активно використовує молодь, то це нове лінгвістичне явище, яке недостатньо поки що досліджене у мовознавстві. Цей різновид сленгу представлений загалом складними абревіатурами, літерними чи літерно-цифровими» [23; 25]. Найчастіше виділять такі групи СМС-сленгу: 1. Звичайні скорочення (наприклад, *IDK – I don't know – я не знаю* тощо); 2. Слова та фрази з використанням цифр (наприклад, *"c u l8r" – see you later; 2day – [tu:][deɪ] – today; m8 – [m][eɪt] – mate* тощо) [1]; 3. Скорочені в процесі розмовного мовлення слова, наприклад, *kinda (kind of), wanna (want to), lemme (let me)* тощо [1]. Часто абревіатурой можке бути ціле речення, наприклад, *MYOB = mind your own business – займаюсь своїми справами* [37] чи навіть текст, наприклад, *My smmr hols wr CWOT. B4, we used 2go2 NY 2C my bro, his GF & thr 3 :– kids FTF. ILNY, it's a gr8 plc.* – My summer hols (скорочене – holidays) were a complete waste of time. Before, we used to go to NY (New York) to see my brother, his girlfriend and their 3 kids face to face. I love New York, it's a great place. [37]. Саме

СМС-сленг, на нашу думку, повністю влився у молодіжний сленг, адже сучасна молодь спілкується в чатах, на форумах тощо саме завдяки СМС-сленгу.

Отже, у роботі ми будемо притримуватися визначення сленгу П. Грабового як складного лінгвістичного утворення, «якому притаманна мобільність та відкритість, активно взаємодіє з іншими груповими сленгами та субкодами». Також ми умовно віднесемо до молодіжного сленгу також і молодіжний комп‘ютерний сленг і СМС-сленг, оскільки молодь активно використовує ці види сленгу у своєму мовленні, відтак, важко чітко розмежувати ці групи між собою.

Звернемося до способів перекладу заначених у меті роботи лексем.

РОЗДІЛ ІІ. Особливості перекладу англомовних лексем молодіжного сленгу українською мовою

Переклад англомовних лексем молодіжного сленгу та дотичного до нього молодіжного комп’ютерного та СМС-сленгу українською мовою, на думку багатьох дослідників, є складним процесом. Часто проблема полягає у запізненні фіксації та кодифікації у сучасних словниках або й відсутність цих понять. Інша проблема – неоднозначність перекладу через експресивність, метафоричність, вульгаризацію молодіжних сленгізмів. Також як і українські сленгізми, так і англійські можуть бути схожими за своїм основним значенням, але під час перекладу можуть мати різне експресивне забарвлення чи відмінності у вживанні у певному контексті. Ще одна проблема – це переклад безеквівалетної лексики шляхом пошуку вдалого відповідника у мові перекладу. «Тут постає завдання відшукати не просто відповідник чи близьке за значенням слово, найголовніше – це відшукати відповідник з точним емоційно-експресивним і стилістичним забарвленням [23], що є нелегким завданням для перекладача. На думку Я. Низенко та Н. Григоренко, «перша причина

труднощів адекватного перекладу нестандартних одиниць англійської мови на українську – це розходження складу лексико-семантичних груп слів, хоча в цілому напрямок лексико-семантичного варіювання слів у цих мовах збігається» [23]. Друга причина – це розбіжність прагматичних компонентів значення слів, еквівалентних за своїми основними лексико-семантичними варіантами, що спричиняє розходження результатів лексико-семантичного варіювання цих слів в англійській та українській мовах» [23]. Інтернаціональні сленгізми, на думку дослідників, при перекладі передаються калькою і додаткового тлумачення не потребують, наприклад: *bucks – "бакси", crack – "крек", hacker – "гекер", rap – "реп", yuppie –"яппі"*. Складність для перекладача становлять побудовані на базі таких одиниць новотвори, а також каламбурні та оновлені їх варіанти. Наприклад, слово buck – "бакс, долар" стало основою новоутворень megabucks, gigabucks, extrabucks, що позначають "велику купу грошей", утворене на базі нього розмовне словосполучення *to make/earn a quick/fast buck – "швидко розбагатіти"* в оновленому вигляді *to make/earn megabucks* має значення *"заробити шалені гроші"* [23].

Щодо перекладу лексем комп'ютерного молодіжного сленгу, то «формуючись під безпосереднім впливом англійської мови, україномовний комп'ютерний сленг вбирає в себе значну частину англомовної термінології у вигляді *транскрипцій і транслітерацій*. Англійські та російські запозичення обов'язково проходять через стадію *інтерференції*» [46].

Загалом більшість науковців під час перекладу сленгу використовують такі основні способи як: *транскрипція, транслітерація, калькування, описовий переклад, переклад за допомогою прямого включення* та *приблизний переклад*. Проте, на думку Я. Низенко та Н. Григоренко, найдоцільніше при перекладі молодіжного сленгу використовувати такі способи як: 1) пошук в українській мові нестандартної одиниці аналогічної експресивності (при перекладі сленгізмів та вульгаризмів); 2) використання описового перекладу, тлумачення і

роз'яснення предметно-логічного значення (при перекладі жаргонізмів та арготизмів). Дослідники також уточнюють, що «коли йдеться про значення нестандартних одиниць в оригіналі, що перекладається, і про передачу їх певними одиницями мови, на яку перекладається текст, звичайно не можна не зважати на контекст, в якому вони є в оригіналі і повинні бути в перекладі» [23]. Дослідник теорії перекладу І. Бик [6] виділяє такі способи перекладу, які доцільно використовувати під час перекладу молодіжного сленгу, а саме: 1) еквівалент – це постійний рівнозначний відповідник певному слову або словосполученню в іншій мові…, не залежить від контексту [6]; 2) аналог – один із декількох можливих синонімів…, залежить від контексту [6]; 3) пояснювальний або описовий переклад – вживається пояснення слова…, використовується, коли немає ні еквівалента, ні аналогів … оригінала [6]. До цієї класифікації Т. Холстиніна додає також транскрипцію; транслітерацію та калькування (переклад за частинами слова) [44].

Звернемося безпосередньо до способів перекладу даних лексем.

Розглянемо спочатку *молодіжний сленг* (зокрема мови студентів та курсантів НУЦЗУ (м. Харків), потім пов'язаний з молодіжною субкультурою *сленг користувачів соцмереж, різноманітних сайтів та форумів, СМС-сленг, та молодіжний комп'ютерний сленг, оскільки молодь* у побуті активно вживає сучасну *ІТІ- та комп'ютерну термінологію,* вдаючись до *скорочень, метафоризації, переосмислення*, часто вульгаризації, застосовують *афікси* української мови або використовують *пряме включення.* Відзначимо, що мова носіїв молодіжного сленгу характеризується надмірною експресивністю, часто вживанням вульгаризмів та обсценної лексики, тому ці особливості ми повинні враховувати під час перекладу.

1. ***Молодіжний сленг.*** Для напрацювання фактичного матеріалу ми використовували зібрані сленгізми під час опитування студентів та курсантів НУЦЗУ, певні онлайн-словники молодіжного сленгу (Словник молодіжного

сленгу [35]; Короткий словник молодіжних сленгізмів [18], Словник молодіжного сленгу: рофл, флекс, крінж та інші неологізми підлітків [36], а також різноманітні форуми та чати типу: канал ведучих slidan.mp4 [50]; «АКАДЕМИЯ ПОРЯДОЧНЫХ ПАРНЕЙ@ [51]; Дитяча Телешкола АБО [52]) тощо. Найдоцільніше, вживати, на наш погляд, такі методи перекладу:

1. **Транслітерація та транскрибування.** Ця група на нашу думку, найчисельніша з усіх способів перекладу молодіжного сленгу. Приклади: «Розмовляти з молоддю застарілою мовою — це справжній *фейл*» – невдача, *(транслітерація)* [36]; *ізі* – легко, без проблем *(транслітерація)* (н-д, «Деякі слова можна використовувати навіть на уроках – … А вивчити її можна «на ізі»; *хайп* – сенсація – (від англ. галас) (*транслітерація*); *лузер* – невдаха, *(транслітерація) (н-д, Ти – справжній лузер, Мішаня! (опитування курсантів НУЦЗУ)*; *фан* – прихильник, транслітерація (н-д, я фан групи «Время и стекло» (опитування курсантів НУЦЗУ); *попсокет* – тримач для смартфона *(транслітерація) (Мій попсокет новий (опитування курсантів НУЦЗУ); слайм* – іграшка-лизун (н-д, Діти дуже полюбляють самостійно робити *слайм (транслітерація*); *флекс* (від англ. flexible –"гнучкий") – хвастощі, похваляння, приклад, «…І тут флекс прокинувся» [55]; Приклад негативної конотації – «низький флекс» [50]: спроба "замалюватися" в компанії авторитетної особистості, що має сильний вплив у певних соціальних колах. Також «*низьким флексом»* є вигадані історії з метою справити враження на компанію, безглуздий зовнішній вигляд з натяком на епатаж, а також популяризація шкідливих звичок – куріння і наркотиків» [36]; *«По дефолту»* – «з англійської default означає "за замовчуванням" – якщо ситуація не змінюється, то буде органічно застосувати до неї модне словосполучення "по дефолту". Наприклад, «"Нє, ну це дефолт", – каже Даня [36]; *кринж* – з англійської *«cringe»* означає "коробити", "пересмикувати", це оцінне судження, що має на увазі несхвалення, сором та обурення (наприклад, "Чувак, ну це ж *кринж!")* [36]; Ууууу, оце кринж,

чувак. Реально … для нешарячих невдах [61]; «Публікуйте там (в Інстаграм) фото (інтернаціоналізм), відео (інтернаціоналізм), знімайте короткі «сторіз» (транслітерація)» [56]; Чіл – chill (з англ. "охолоджуватися", "мурашва побігла спиною"; chill out – "розслаблятися"). Говорити чіл можна в будь-якій ситуації, коли круто відпочиваєш (н-д, «Привіт, класний *чіл* сьогодні!!!» [36].

Окрему групу становлять лексеми, які перекладаються за допомогою транслітерації й позначають *сучасні привітання* у сфері молодіжного сленгу: наприклад, хай! (Hi!), Хелоу! (Hello), Бай! (Bye!), чірс (cheers), ХепіБьоздей (HappyBirthday), Сюрпрайз! (Surprise!), окей (okay), ноу проблемс (noproblems), ноу (no), сенкс (thanks), сорі (sorry), соу світ (sosweet!), супер (super), файн (fine), кул (Cool), крейзі (Crazy), найс (Nice) тощо [60].

2. **Пряме включення**. Також поширеним способом перекладу молодіжного сленгу вважається *пряме включення* – використання оригінального написання англійського слова в перекладному тексті. Приклади з контексту: «Мля, а я в *css* (абревіація) часто *юзаю* (калькування) *display: flex (пряме включення*» [50]. «Заведіть в *Instagram* (пряме включення) свій акаунт (транслітерація) [56]. «Цей *flex* настільки *chill*, що його аж показали по РенТВ» [50]; «Чим відрізняється *Face від Pharaoh (пряме включення)?* Хто кращий – Lil Pump чи Lil Yachty? (пряме включення)» [56]; «Цей *flex* (пряме включення) настільки *chill* (пряме включення), що його аж показали по (*РенТВ* (абревіація)» [52].

3. **Калькування.** Також продуктивним способом перекладу анлгомовним лексем молодіжного сленгу є калькування – заміна складових частин – морфем чи слів (у випадку стійких словосполучень) запозиченого слова (словосполуки) їхніми лексичними відповідниками в мові перекладу). Вживаються українські афікси, зокрема суфікси:

- *Суфікси -ер, -аст*: наприклад: хейт*ер* (англ. hater) – вороже налаштована людина, утворена лексема від слова *хейт* (англ. hate) – ненавидіти («Хейтери завжди псують життя іншим користувачам соціальних мереж» [57]; Флудер*аст*

– людина, яка флудить; продуцент великої кількості беззмістовних повідомлень на форумах [57]; «Ти *чіліш* (калька, дієслово, утворене від слова чіл – chill (озноб, тремтіння, застуда, розчарування, амер. розмовне ігнорувати) як кринжовий (кринж – кринжовий – від англ. слова английского слова cringe – сіпатися чи смикатися від страху чи відрази. Н-д, «he cringed away from the blow» – «він смикнувся, ухиляючись від удару» [61]; калька, прикметник, суф. -ов) флексер!! (флекс – флексер – калька, іменник – суф. -ер)» [50]; блогер від блог ((калька – суфікс -ер) (н-д, «Американский журнал Forbes (пряме включення) опубликовал *рейтинг* (транслітерація) самых высокооплачиваемых *YouTube-блогеров* (поєднання прямого включення та калькування) в 2018 году [62]. *Сталкер* (від англ. stalk – «переслідувати», «підкрадатися» (сталк – сталкер (суф -ер): н-д, «Як позбавитися від сталкера? В поліцію піти чи що?» [65].

- *Суфікс- інг*: н-д, Хейт (to hate) – Хейтерінг: н-д, «Хейтерінг – явище молодіжне. В його основі лежить максималізм, а з роками ми його втрачаємо» [58]; Булінг (Bullying – цькування, англ. bully — залякувати, цькувати, задирати, н-д, «Майже три чверті *респондентів* (калькування), які анонімно відповіли на запитання молодіжного опитування *U-Report* (пряме включення), також зазначили, що найчастіше онлайн-булінг (поєднання транслітерації і калькування) трапляється в соціальних мережах, зокрема у *Facebook, Instagram, Snapchat і Twitter (пряме включення)* [63].
- *Суфікси зниженої вульгарної конотації -уха* (депресуха, класуха); *-юк* – сідюк (сідіром); *–ло* (файло, тобто файл) [12] чи пестливі суфікси. Приклади із контексту: «У мене полетів *сідюк* (калькування) по ходу» (приклад із мови курсантів НУЦЗУ).
- *Утворення похідних слів від запозичених,* наприклад, від *іменників – дієслів*, наприклад, *чіл – чілити* «"Привіт, гоу (транслітерація) *чілити*» (калька) – наводить приклад Данило*»; форс – форсити* (наголос на "о") – сильно

акцентувати увагу на чомусь новому, незвичному, яскравому. Простіше кажучи, задавати тон. Просувати. Від англійського to force – "примушувати", "проштовхувати" Слідан *зафорсив* (калька – префікпально-суфіксальний спосіб) слово "крінж" (транслітерація), – пояснює Данило; «Якщо ви докладно вивчили список *тінейджерських* (калька – суфіксальний спосіб творення) неологізмів, то більше ніколи не будете *крінжевати* (калька – суфіксальний спосіб творення) через незнання мови нового часу. *Флексити* – танцювати, пригати під трек [52]. Тепер ви можете сміливо *флексити* (флекс), *рофлити* (рофл – абревіація) і *форсити* (форс) (калька – суфіксальний спосіб творення)»; «Спроба флекса (калькування – відмінювання за правилами української мови) всякими *глюками* (скорочення від слова галюцінація) новим *айфоном* (транслітерація) викликають у мене легкий *кринж* (транслітерація) [52]; «Мене мати викинула на вулицю, коли побачила, що я *флексю* (калькування – дієвідмінювання) перед дзеркалом. Тепер *чілю (калькування – дієвідмінювання)* на вулиці»[52]. *Байтити* – повністю копіювати стиль іншої людини або красти чужі ідеї [59]:н-д, «Подібні вибрики в середовищі *реперів* (калькування – суфікс ер, відмінювання відмінювання за правилами української мови) можуть спровокувати *біф* (транслітерація). Іноді репери *байтять* (крадуть) (калькування, дієвідмінювання) музику у іноземних музик [64]. *Сталкерити* (від англ. stalk – «переслідувати», «підкрадатися») – стежити за кимось, погрожувати в соцмережах чи телефоном [59]: (сталкер – сталкерити):н-д, «Навіщо дівчина сталкерить мої соціальні мережі? [65]; Шипперити (від англ. «shipping» – «доставка грузів») – уявляти, що деякі люди чи персонажі мають романтичні стсунки, хоча за сюжетом це не так:н-д, «Я їх давно *шипперю* (калькування) – Шелдона Купера та Емі Фара Фаулер» [65].

- *Змінювання запозичених слів згідно з правилами українського правопису* (наприклад, іменника за відмінками тощо): *Мейт* (з англ. mate – друг, приятель): «І не забудьте поділитися цим словником зі своїми *мейтами* (калькування) під

час *чіла (калькування)*, щоб ті, бува, не зашкварилися в молодій компанії [36]; «Я сьогодні з мейтом піду гуляти. Ти з нами? [36]; «Спроба *флекса* (калька) всякими *глюками* (калька) новим *айфоном* (калька) викликають у мене легкий *кринж* (транслітерація).

4. **Абревіація.** Наприклад, лексема *ролф,* яке найчастіше вживається в контексті глузування й *тролінгу (калькування)*. З англійської абревіатура ROFL (Rolling On Floor Laughing) перекладається як «Катаюся по підлозі від сміху» (Приклад з контексту: «Це жарт, прикол, *мем* (транслітерація). Уперше почув слово *рофл* (абревіація) у когось на *стрімі* (калькування) проходження ігор, відтоді часто вживаю, – каже Данило» [36]. *Рофл* – в основі цього слова англійська абревіатура ROFL, яка розшифровується як Rolling On Floor Laughing, тобто валятися на підлозі від сміху. Відповідно, слово використовується для позначення дикого сміху, веселощів тощо. Також слово «рофл» може вживатися в значенні жарту [36].

Інші способи перекладу вживаються менше: дослівний переклад, еквівалент, аналог.

1.Дослівний переклад. Цей спосіб перекладу застосовується рідко, бо, на думку Л. Бархударова, «у випадку передання сленгізмів застосовувати буквальний(прямий) переклад треба використовувати не часто і тільки тоді, коли значення слова зрозуміло читачам без спеціальних коментарів [4]. Приклад: *«No joke. You way back in business, man. – Без, жартів. Ти знову в справі, чувак».* До словосполучення «*In business*» – застосований дослівний переклад [51].

2. **Еквівалент.** Наприклад, get out!» переведено українською як: 1.Та ну! 2. Та ладно тобі! 3. Та ну припини! 4. Не гони! 5. Звали звідси! 6. А ну чеши звідси! [22]; *A freshmen – новенький; I wanna... – Я хочу; No worries – Не хвилюйся; 4. Its in the bag – Я все зроблю; 5. Hey – Привіт. 6. I dumped you* – Я кинула тебе

[22]; *«Shut the fuck up. – Заткнися на…»* – в цьому випадку застосований еквівалентний переклад з метою передання експресивності фрази [66].

3. **Аналог**. Наприклад, *«…listening to this asshole talk* – слухати, що говорить цей мудак*», «There's no way I could say I wasn't in on it. – Сказати, що я був не в курсі, – не прокотить»* – в цих реченнях використано *аналоговий* переклад з метою збереження стилістичного відтінку сленгізмів [66]; «*Attaboy» – «От молодець»* [67].

2. ***Молодіжний комп'ютерний сленг.*** Друга численна група запозичень з англійської мови – це *комп'ютерна та ІТІ-термінологія*, яку зараз активно використовують як спеціалісти цієї сфери, так і звичайні «юзери» у побутовій сфері під час роботи з комп'ютерною технікою, «геймери», «блогери». Відзначимо, що саме молодь активно вживає багато сленгових одиниць, а саме комп'ютерну термінологію. Часто сленгові одиниці походить від власних назв: ігор, програм, компаній-виробників комп'ютерної техніки, антивірусів, операційних систем тощо.

Відзначимо, що дослідник комп'ютерного сленгу Р. Берест [5] виділяє такі групи за сферою вживання: 1) комп'ютерний сленг у мові летсплеїнгу (тренд у світі відеоігор, жанр інтернет-серіалів, в яких гравці публікують і коментують свій ігровий процес) та відеоблогінгу (наприклад, *волюм, каст, скрімер, скрімак, дамаг, скіл, нуб, крафт, лут, перк, хедшот, дабл кіл, флагман, лаг тощо*); 2) комп'ютерний сленг у писемному мовленні користувачів форумів та соціальних мереж (наприклад, *стрім, патч, хештег печатати, скрін, лайк, дизлай, вайн, скетч* тощо). 3) комп'ютерний сленг у розмовному мовленні (наприклад, *вбивати акумулятор, клікати, цикати, хрестик, гальмування комп'ютера, екран, висне комп'ютер)* [5]. Остання група лексем дуже тісно пов'язана з молодіжним сленгом, тому ми можемо говорити в цьому випадку про *молодіжний комп'ютерний сленг* загалом. Друга група лексем, на нашу думку, пов'язана із *СМС-сленгом.* Ці ознаки дозволяють

говорити про умовність поділу молодіжного сленгу і сленгу загалом на групи, про що було зазначено в тееоретичній частині роботи.

Найпродуктивніші способи перекладу англіцизмів в цій групі можемо назвати такі: транскрипція та транслітерація, калькування, абревіація та інші види скорочень, переклад за допомогою прямого включення, дослівний переклад.

1.Пряме включення (через відсутність національного відповідника чи мовна економія через стилістичні чи лексичні особливості). Наприклад, «Підключитися до українських *ОТТ-сервісів* (змішаний спосіб перекладу – абревіація і калькування) Megego, Oll.tv, Sweet. tv можна, купивши *тюнери* (калькування) на *сайтах* (калькування) провайдерів (калькування) Viasat (пряме включення) [68]; Зіграй в Rise of Kingdoms (пряме включення) на Компьютере или Мас (абревіація), используя *BlueStacks* (пряме включення) та візьми участь у великому протистоянні між 11 цивілізаціями та 34 могутніми героями [69]. «Якщо ви саме така звичайна людина, яка хоче знайти спільну мову з *друзями-геймерами* (змішаний спосіб калькування+ складання слів) або власними дітьми, що постійно зависають в *Minecraft, Fortnite, Dota* (пряме включення) [70].

2.Транскрипція та транслітерація: назви програмного забезпечення (Ворд, Касперський, Гугл, Мозілла, Поінт); назви соціальних мереж, чатів, форумів, каналів, онлайн-платформ, блогів тощо (тім, Ютуб (Ютюб), Фейсбук, Твіттер тощо); назви різних комп'ютерних ігор та пов'язаних з цією діяльністю понять (Дотка, Контра, Халва, КаЕс, Танки); назви виробників комп'ютерної техніки (Яблуко, Епл, Лижі, Самсунг, Престіжіо тощо); (бравзер (англ. browser); фіча (сленг. feature), "функція – особливість програми тощо. Чимало запозичень утворено шляхом калькування англійських та російських слів і морфем (міжмордя "interface"; загружчик "завантажувач операційної системи") [70; 46]. Приклади з контексту: «До недавнього часу на українському ринку ноутбуків (калькування) були представлені в основному світові бренди (калькування) иі

тільки декілька українських марок. Всім відомі такі назви як:*Тошиба, Хьюіт Пакет, Компад, ІБМ, Соні, Ровер Бук* и т.д»; В листопаді соціальна мережа Зепето обігнала за популярністю Інстаграм та ЮТУБ [74].

3.Калькування (фонетичне та семантичне). У цій групі перекладу перекладу активно вживаються українські афікси:

- *Суфікси -ер; -інг (-инг): геймер* (від англ. game (гра) + імен. суфікс -er, що позначає людину, котра виконує певні дії (грає в комп'ютерні ігри, тобто гравця: н-д, «У статті ми зібрали всі основні терміни і вирази, які використовують сучасні *гіки* і *геймери* [70]; «юзер» – користувач комп'ютера; крекер – "людина або програма, які зламують фірмовий захист від копіювання"; *-інг:* Байтинг – «тактика гри, під час якої хтось із користувачів приводить нездогадуючись до союзників ворога» [64]; броузінг – "перегляд інформації в Інтернет"; хакінг – "проникнення в захищені комп'ютерні системи або мережі з метою отримання інформації, крадіжки грошей або з хуліганськими намірами").

- Суфікси з глухими приголосними:«к»,«х»,«ш» (флешка тощо), наприклад, експішка – експіха – хренова – хрюша "Windows XP"; болванка "чиста CD- або DVD-матриця"; викачка "копіювання інформації з мережі [46;73].

- Усічення усіх складів окрім першого та додаванням глухих суфіксів «к»,«х»,«ш» (сервак, транса) чи дзвінких (н-д, прога, музон; вєшалка – материнская плата (рідше – корпус) [73; 46];

- Зменшено-пестливі суфікси (зменшувально-пестливими суфіксами («-очк») – обліковочка; юзерпік – аватар [73].

-Усічення закінчення (наприклад, комент, гіг, мег, комп, ава, адмін, ігнор); вінт (від вінчестер) – "накопичувач на жорстких магнітних дисках"; комп – "комп'ютер"; пень – "процесор Pentium") [73; 46].

- Зіставлення (веб-камера – вебка,флеш-карта – флешка), соціальна мережа – соцмережа) та стягнення (Інет).

- *Утворення похідних слів від запозичених, наприклад, від іменників – дієслів* (наприклад, апгрейд – апгрейдити, запгрейдити, баф – бафати, бафнути, геймер – геймити, геймплей, дефолт, донат, каст – кастувати, крафт – крафтити, скрафтити, лаг – лагати, залагати, лут – лутати, залутати, мембер, нуб – нубити, респаун – респаунитись, зареспаунитись, скіл, скрімер, стілер, стім, тіммейт, тімплей, чітер (мова летсплеїнгу і відеоблогінгу), донат – вдонатити, донатити, клікбейт, прев'ю, ютубер, хейт – хейтер фоловер – фоловерити, френд – френдити, зафрендити, бан – банити, забанити, волюм, дизлайк – дизлайкати, задизлайкати, продизлайкати, інстасторіз, лайк, лайкати, лайкнути, пролайкати, лінк, мем (мова соціальних мереж, чатів та форумів) [70; 73; 46]; від іменників – збірних понять (чітер – чітерство, летсплей – летсплеїнг тощо) [73; 46]; конектитися (англ. connect) "встановлювати з'єднання з віддаленим мережевим ресурсом"). Приклад з контексту: «Поп-співачка Євгенія Власова на дозвіллі полюбляє "*полайкати*" (калькування) в Інтернеті» (новини ТСН); «Результати опитування U-Report (пряме включення) відбивають найрозповсюдженіші причини булінгу» (калька). «З 2007 року – шкільний медіатор (калька), з 2008 року – *фасилітатор тренінгу* (калька) «Базові навички *медіатора*», проводить *тренінги* (калькування) з *медіації та фасилітації* (калька), *фасилітує* (калька) діалоги в школах [75].

- *Змінювання запозичених слів згідно з правилами українського правопису* (наприклад, іменника за відмінками тощо): н-д, «Іноді *читерами* (калькування) називають *лакерів (калькування)* – тобто тих гравців, яким просто щастить [70]; «За вбивство *(калькування)* і супротивників в іграх нараховуються очки, їх називають *фрагами* (калькування), *EXP (абревіація) і ЕКСПО (абревіація*). Втім, деякі олдскульний *геймери* (калькування) *фрагами* (калькування) ж називають самих супротивників» [70].

- *Різні види скорочень, абревіація:* 1) скорочення назв відеоігор тощо: (кс, гта): н-д, Фпс, стрілянина – по суті, це звичайні шутери; – Civilization [70]; 2)

скорочення назв програм та соціальних мереж: (жж, фб): н-д, ; 3) позначення функцій в комп'ютерній системі чи ігрових команд та функцій: рпг, хп; н-д, 4) абревіатури для спрощення спілкування у чатах, форумах (наприклад, пп, лс, чс, спс, хз, мб,імхо): н-д, FU – якщо людина не просто помилилася (не додрукована повідомлення), то вас тільки що послали (англ. Fuck you); GJ і GF – також використовується як знак схвалення сокомандніка, «добре спрацьовано!» (Англ. Good job і Good fight відповідно) [70]; Ава – фотографія на ICQ, в форумі, блозі тощо – варіанти: аватар, аватара, авчик, ава – скорочений варіант від слова «аватарка», тобто фотографії користувача в профілі соцмережі [59];

4. **Дослівний переклад** (фразеологізми, сталі вирази) (наприклад, екран смерті, дабл кіл, ламповий стрім, розмита картинка, фейковий сайт та призовий пул тощо) [70; 73]; Фразеологізми (вбити два цвяхи "двічі клацнути мишею", послати на три літери "повідомити адресу веб-сайту: http://www.", фіксити баґи "знаходити і виправляти помилки в програмному коді" [46].

5. Метафоричне переосмислення. Для мови комп'ютерників та айтішників, а також звичайних «юзерів» визначною є ознака експресивності та метафоризації мови, переосмислення наявного основного лексичного значення термінів, незвичайне, часто суперечливе поєднання слів (*слимак "корпус комп'ютера slim"; мізки "оперативна пам'ять комп'ютера*"); *алкоголік* – "програміст мовою ALGOL" і алкоголік – "програма Alcohol%" (де цей термін – версія програми, відповідно 80%, 100%, 120%, 140% і т. ін.)"; *хробак, глист "комп'ютерний вірус"; рама* "оперативна пам'ять комп'ютера (RAM – random-access memory)"; *пацюк* – "маніпулятор типу миша вітчизняного виробництва, який вирізняється значно більшим розміром порівняно з закордонними відповідниками"; карлсон – "охолоджуючий вентилятор"; стіна – "апаратно-програмні засоби міжмережевого захисту", металолом – "апаратне

забезпечення”; залізо – “апаратна частина комп’ютера”; кнопки – “клавіатура” [46; 70; 73].

СМС-сленг. Яскравим вираженням неформального стилю спілкування є, на нашу думку, саме СМС-сленг. Ця група повністю відкидає усі традиційни норми граматики. Існує дуже багато сленгізмів цієї групи як в англійській, так і в українській мові. П. Сетхатліч [34] виділяє 6 груп англійського SMS-сленгу на основі текстових повідомлень соціальної мережі «Facebook»: 1) Абревіатурна криптографія (скорочення в написанні слова чи групи слів, які мають морфологічний смисл, наприклад, “LOL“ – «LaughingOutLoud» – «Сміятися вголос»); OK – “Allcorrect” – «добре»; HB! – “HappyBirthday!” – «З Днем народження!»; 2) Криптографія заміни (набір слов (иноді цифр), які замінюють те чи інше слово, яке не є синонімом (наприклад, молодь пише в СМС-повідомленні за допомогою словника Т9 замість «cool – класно» – «book», бо літери “c”,“b” та ‘k’,’l’ знаходяться на однаковій кнопці телефона); 3) Цифрова криптографія (заміна літер цифрами, які співзвучні з тими чи іншими літерами чи складами, наприклад, 2 – to , too-теж, 2moro(завтра), 2day(сьогодні); 4) Літерна криптографія (використання літер, які можуть бути словами чи складами, наприклад, B = be (бути), bee (бджола); C= see (бачити); 5) Символьна криптографія (використання різних символів для передання емоцій, настрою, слів, наприклад, @ – at (в);10q = thank you (дякую), ☺ – приклад ідеограми тощо); 6) Авторська криптографія (неологізми, які створили автори повідомлень, наприклад, : imo = inmyopinion (на мою думку) [34].

Звернемося до перекладу цих лексем. Найбільш уживаним в інформаційно-узгоджувальних одиничних смс є сленгізми-англізми, запозичені часто з американського розмовного мовлення. Найпродуктивнішими способами перекладу, вважаємо абревіацію та різні види скорочень.

Абревіація та різні види скорочень, укорочень чи ігнорування частин мови. Наприклад, лексема «LOL» може означати сміятися вголос, багато любові, або стареньку пані, а «cryn» може означати олівець чи плакати; «dictionary» – dctnry, «keyboard» – kybrd. Абревіації «TTYL», «LOL» можна тлумачити як «talk to you later, lots of love» на відміну від «talk to you later, laugh out loud». В іншому випадку, якщо хтось використовує OMG, LOL він, можливо, має на увазі «oh my god, laugh out loud» на відміну від «oh my god, lots of love» [72]. Приклад з контексту: «Hi! HRU? – OK NY? (Hi! How are you? – OK And you?) Fine TNX F2T? – No, I'm @WRK WER R U? (Fine, thanks. Free to talk? – No, I'm at work. Where are you?) @HM CU2NITE – Y WEN? (At home. See you tonight. – Yes, when?) @9 TTFN – GR8 CUL8R. (At 9. Ta-Ta for now. – Great. See you later.) [72]. Найчастіше використовують такі *абревіації* в молодіжному сленгу як: AAM As a matter of fact – власне кажучи; ADD –Address – Адреса; AFAIK As far as I know – Наскільки я знаю; AFC Away from computer – Не за компьютером (Нема на місці); AGN – Again – знову; AIUI As I understand it – Як я це розумію; AKA Also known as – Також відомий як; ASAP As soon as possible – якнайшидше; ATTN – Attention – Увага тощо [73].

Скорочення слів у соцмережах українського походження: Прив – привіт, мб – мабуть, нз – не знаю, норм – нормально, крч – коротше, ясн – ясно, тож – також, хз – хто-зна, спс – спасибі, ск – скільки [71].

ВИСНОВКИ

Отже, активне утворення нових слів в національній мові, зокрема шляхом запозичення з інших мов, найчастіше англійської, шляхом використання транскрипції та транслітерації, абревіації, різних видів скорочень, калькування із уживанням національних афіксів, прямого включення, переклад еквіваленту чи пошук його аналогів, також використання описового перекладу на разі є актуальною й неоднозначною тенденцією під час вивчення сленгу загалом й молодіжного сленгу зокрема в сучасній українській мові, що провокує виникнення чимало досліджень та наукових дискусій щодо особливостей вживання цих запозичень в українській мові, прагнення знайти влучний переклад англомовного слова засобами мови перекладу. Про що свідчить значна кількість досліджень за темою нашої роботи. Саме молодіжний сленг – це яскрове мовне явище, яке вбирає в себе риси лексикону інших соціальних груп, зокрема СМС-сленгу, комп'ютерного сленгу, тюремного жаргону тощо. Саме тому ми розглядали поряд із молодіжним сленгом ще і SMS-сленг та молодіжний комп'ютерний сленг, який виник через активне використанняч молоддю комп'ютерної лексики та різноманітних скорочень із цієї сфери.

У роботі ми коротко дослідили проблему вивчення сленгу, молодіжного сленгу, SMS-сленгу та молодіжного комп'ютерного сленгу. Саме поповнення англомовними лексемами молодіжного сленгу лексичного словнику сучасної української мови є на разі актуальною та продуктивною тенденцією, оскільки не тільки активно розвивається ІТІ- та комп'ютерна сфера, наука, індустрія, відбувається процес глобалізації, який формує «єдину» Інтернет-мову та мову молодіжної субкультури, розмиває кордони національного та інтернаціонального.

Загалом у роботі ми дійшли висновків, що поняття молодіжного сленгу – є неоднозначним лінгвістичним феноменом, якому, на думку П. Грабового

«притаманна мобільність та відкритість», тому ця група соціальних діалектів «активно взаємодіє з іншими груповими сленгами та субкодами». Також ми умовно віднесемо до молодіжного сленгу також і молодіжний комп‘ютерний сленг і СМС-сленг, оскільки молодь активно використовує ці види сленгу у своєму мовленні, відтак, важко чітко розмежувати ці групи між собою. Саме тому ми у роботі виділили для аналізу 3 групи сленгізмів, а саме*: молодіжний сленг, молодіжний комп‘ютерний сленг та СМС-сленг.*

Проаналізувавши вище згадані групи лексем, ми з’ясували, що найпродуктивнішими способами перекладу молодіжного сленгу та дотичного до нього груп є: *транслітерація, різні види калькування, абревіація та різні види скорочення та усічення, переклад за допомогогою прямого включення. Менше використані добір еквівалентів з-поміж української лексики, пошук аналогу, дослівний та описовий переклад, метафоризація.* Найбільш активно молодь використовує експресивно забарвлену, знижену, навіть лайливу лексику, часто надаючи іноді нейтральним англомовних аналогам власного колориту, що призводить до виникнення додаткових значень та емоційного забарвлення в мові-реципієнті. Особливо часто використовуються різні *кальки*, використання питомо українських словотвірних *афіксів, пряме включення*.

Під час роботи із виділеними в роботі лексемами ми дійшли висновку, що перекласти їх досить складно українською мовою, оскільки реалії англомовного та українського суспільства різняться. При чому зазначимо, що під час використання цих методів перекладу часто може втрачатися автентичне значення чи набуватися іншого стилістичного чи лексичного відтінку, поява чи втрата певної експресивності, тому обов’язково треба враховувати контекст та національні особливості як «мови-донора», так і мови-реципієнта. Однак, загалом відзначимо, що вживання англомовних лексем молодіжного сленгу та процес пошуку їхнього вдалого перекладу є продуктивним та актуальним лінгвістичним механізмом поповнення сучасного словника української мови.

Саме молодь майже першою відчуває й переймає нові тенденції й модерні віяння у суспільстві й активно переносить їх у своє мовлення та спілкування, збагачуючи тим самим неформальний шар лексики сучасної української літературної мови. Однак саме це, з іншого боку, утруднює процес комунікації між молоддю та іншими верствами населення. Саме тому вивчення, систематизація та кодифікація англомовних лексем молодіжного сленгу поряд із лексичними одиницями інших соціальних груп сприяє поповненню та збагаченню лексичного багатства сучасної української мови у процесі вивчення мовної картини сучасного мовця.

Список використаних джерел

1. Английские сокращения и сленг в чатах, мессенджерах и SMS. URL: https://audio-class.ru/slang/slang-abbreviations.php.

2. Андрусяк І. В. Англійські неологізми кінця XX століття як складова мовної картини світу: Автореф. дис. канд. філол. наук. – Київ. 2003. 15 с.

3. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу: автореф. дис. … канд. філ. наук: спец. 10.02.16. – «Перекладознавство» / Балабін Віктор Володимирович. – Київ. 2002. 19 с.

4. Бархударов Л. С. Язык и перевод: вопросы общей и частной теории перевода. Москва: Международные отношения, 1975. URL: http://padabum.com/d.php?id=78160

5. Берест Р. В. СЛОВНИК КОМП'ЮТЕРНОГО СЛЕНГУ: ПРОБЛЕМИ УКЛАДАННЯ ТА РЕДАКЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ. URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.nd/student_nauka/2017-2018/roboty_peremozhciv/molod-kontent.pdf.

6. Бик І. С. Теорія і практика перекладу III-IV (англійська мова). URL: https://intrel.lnu.edu.ua/course/teoriya-i-praktyka-perekladu.

7. Гаревой Габ. Русский язык, 21 век: новые заимствованные слова. URL: http://gab-garevoi.narod.ru/inoslova_v_russkom.html.

8. Гаврилова О. Процеси калькування в сучасній українській мові (на прикладах комп'ютерної лексики). Science and Education a New Dimension. Philology. 2018. VI (45). Issue: 152. URL: https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2016/paper/viewFile/242./111.

9. Глазова О. П. Жаргон і сленг: як ставитись до них словеснику? URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/2651/1/O_Glazova_MD_9_IPPO.pdf.

10. Грабовий П. Молодіжний сленг у системі соціолектів сучасної української мови. Лінгвістичні студії : зб. наук. праць / уклад. : Анатолій Загнітко (наук.

ред.) та ін. Донецьк, ДонНУ. 2008. Випуск 16. URL: http://litmisto.org.ua/?p=7963.

11. 20 гарних українських слів, які замінять популярні запозичення. URL: http://vsviti.com.ua/ukraine/77217.

12.Дзюшина-Мельник Н. Я. Сучасний жаргон і сучасне розмовне мовлення. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8996/Dzyubyshyna_Suchasnyy_zharhon_i_suchasne.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

13. Дорда Віталій. Співвідношення студентського сленгу з загальним та спеціальним сленгом URL: https://www.researchgate.net/publication/277819670_Cpivvidnosenna_studentskogo_slengu_z_zagalnim_ta_specialnim_slengom.

14. Дьолог Ольга. Загальна характеристика складу новітніх англіцизмів в українській мові. URL: http://archive.nndiuvi.org.ua/fulltext.html?id=251.

15. Кириенков Игорь. Феминитивы, политизация, заимствования и сетевой сленг: лингвисты — о том, что происходит с русским языком. URL: https://esquire.ru/articles/110832-feminitivy-politizaciya-zaimstvovaniya-i-setevoy-sleng-lingvisty-o-tom-chto-proishodit-s-russkim yazykom.

16. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) URL: http://www.classes.ru/grammar/43.Teoriya_perevoda_Lingvicticheskiye_aspekty.

17. Кондратюк Т. М. Словник сучасного українського сленгу. Харків, Фоліо. 2006. 352 с.

18. Короткий словник молодіжних сленгізмів. URL: https://sites.google.com/site/leksikologiafrazeologia/korotkij-slovnik-molodiznih-slengizmiv-1.

19. Маковский М. М. Современный английский сленг: онтология, структура, этимология. Москва, URSS. 2007. С. 40.

20. Мартос С. А. Молодіжний сленг: міф чи реальність? Вивчаємо українську мову та літературу. 2004. № 11. С. 12–15.

21. Лисак Л. К., Іванова О. В. ЩОДО СОЦІОДІАЛЕКТУ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВИШУ. Збірник наукових праць ДонНАБА. Випуск №1. 2015 (1). С. 144–148. URL: https://donnaba.edu.ua/journal/images/2015-1/2015-1_144-148.pdf.

22. Набиуллина Е. Э. МЕТОДЫ ПЕРЕВОДА МОЛОДЕЖНОГО СЛЕНГА АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В БРИТАНСКОМ И АМЕРИКАНСКОМ ВАРИАНТАХ НА ПРИМЕРЕ СОВРЕМЕННЫХ СЕРИАЛОВ. URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/132057/ilovepdf_com_172_178.pdf?sequence=-1&isAllowed=y.

23. Низенко Я., Григоренко Н. Основні труднощі адекватного перекладу нестандартної лексики англійської мови. URL: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2012/Philologia/6_111668.doc.htm.

24. Николів І. Сленг та інші соціальні діалекти у працях хорватських лінгвістів. Мова і суспільство. 2011. Вип. 2. С. 11–16. URL: http://sociolinguistics.lnu.edu.ua/ua/issues/02/02.pdf.

25. Павлова Е.Э., Селифонова Е.Д. СПЕЦИФИКА МОЛОДЕЖНОГО СЛЕНГА СОВРЕМЕННОГО АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА (НА ПРИМЕРЕ SMS-ПЕРЕПИСКИ). В мире науки и искусства: вопросы филологии, искусствоведения и культурологии: сб. ст. по матер. LV междунар. науч.-практ. конф. № 12(55). Новосибирск: СибАК, 2015. URL: https://sibac.info/conf/philolog/lv/43879.

26. Пасічник А. В. Сучасні англійські неологізми та способи їх перекладу на українську мову. URL: http://confcontact.com/2013_02_20/16_Pasichnik.html.

27. Паршин А. Теория и практика перевода URL: http://linguists.narod.ru/downloads.html#parshin.

28. Петришин О. Л. Новітні англомовні запозичення як засіб міжкультурної комунікації. Young Scientist. 2018. № 3.1 (55.1). URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.1/33.pdf.

29. Погоріла А.І., Тимчук О.Т. Особливості перекладу неологізмів українською мовою. URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.1/35.pdf.

30. Популярні слова Словотвір. 2020. Майданчик для пошуку, обговорення та відбору влучних відповідників до запозичених слів. URL: https://slovotvir.org.ua/popular.

31. Поцулко О. А. Українськомовний комп'ютерний сленг як комунікативна девіація сучасної молоді. URL: http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2017/14.pdf.

32. 55 самых употребительных слов английского сленга URL: https://skyeng.ru/articles/55-slov-anglijskogo-slenga.

33. Романова О. О. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК ЗАСІБ САМОВИРАЖЕННЯ СТУДЕНТІВ С. 298-300. URL: Nznuoaf_2013_35_94.pdf.

34. Сетхатлич П. Б. СМС-поколение. Социолингвистический феномен английского смс-сленга молодежи. URL: https://nsportal.ru/ap/library/drugoe/2012/12/06/sms-pokolenie-sotsiolingvisticheskiy-fenomen-angliyskogo-sms-slenga.

35. Словник молодіжного сленгу. URL: https://t0psites.com/post/slovnik-molodizhnogo-slengu/

36. Словник молодіжного сленгу: рофл, флекс, крінж та інші неологізми підлітків. URL: https://iod.media/article/slovnik-molodizhnogo-slengu-rofl-fleks-krinzh-ta-inshi-neologizmi-pidlitkiv-3018.

37. СМС сленг: HRU? RUOK? HAK! URL: http://smashtrash.ru/sleng/sms-sleng-hru-ruok-hak.html.

38. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ, Критика. 2005. 464 с.

39. 100+ английских сокращений в переписке, или WUCIWUG, BRO! URL: https://corp.lingualeo.com/ru/2016/10/27/100-angliyskih-sokrashheniy-v-perepiske/

40. Термины в IT, перекочевавшие из английского в русский язык URL: https://puzzle-english.com/puzzle-blog/it-words.

41. Тимошенко Т. І. Лексичні особливості англійського молодіжного сленгу (на прикладі неформальних висловлювань американських студентів). URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/11081/1/T_Tymoshenko_VPIP_11_GI.pdf.

42. Фурса О. Англіцизми українського молодіжного сленгу: чинники динаміки та проблеми класифікації. Мова та історія: Періодичний збірник наукових праць. Київ, 2002. Вип. 61. С. 57–65.

43. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (Лингвистические проблемы). Для институтов и факультетов иностранных языков: Учеб. пособие. 5-е изд. Санкт-Питербург, Филологический факультет СПбГУ; Москва, ООО «Издательский Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ». 2002. 416 с.

44. Холстинина Т. В. Американский сленг в художественном тексте и проблема его передачи на русский язык. Автореф. дис. на соискание ученой степени канд. филол. наук: [спец.]: 10 02 20 – Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание / Ин-т лингвистики и межкульт. коммуникации Московского гос. обл. ун-та. Москва, 2006. 17 с.

45. Шадрин В. И. Основы общей теории перевода: URL: http://www.durov.com/study/1126965784-307.html

46. Щур І. І. Українськомовний компютерний сленг: формування і функціонування: Автореф. дис. канд. філол. наук. – Київ. 2006. 19 с.

Adams, M. Slang: The People's Poetry. Oxford: Oxford University Press. 2009. 238 p.

47. Coleman, J. Life of slang (1st publ. ed.). Oxford: Oxford University Press. 2012. 374 p.

48. Mattiello, E. An introduction to English slang: a description of its morphology, semantics and sociology. Milano: Polimetrica. 2008. 324 p.

49. Partridge, E. A dictionary of slang and unconventional English: colloquialisms and catch phrases, fossilised jokes and puns, general nicknames, vulgarisms and such. London: Routledge. 2002. 1400 p.

50. https://www.youtube.com/channel/UCio6GuoBNWU97ge5iREZiJQ

51.https://www.youtube.com/channel/UC-NxFc7S9EnLBM5r_sI2sUQ)

52. https://www.youtube.com/watch?v=7_MkbTcBE_U

53. http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2792

54. http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2792

55.https://www.youtube.com/watch?v=P-XFCdo0gv8

56. https://osvitoria.media/experience/shho-robyty-vchytelyam-aby-buty-u-trendi/

57.https://sites.google.com/site/leksikologiafrazeologia/korotkij-slovnik-molodiznih-slengizmiv-1

58. https://tsn.ua/lady/psychologia/ona/heytery-hto-voni-665914.html

59. https://womo.ua/vpiska-u-shlotsika-yakoyu-movoyu-govoryat-pidlitki/

60. https://www.anews.com/p/105289823-chto-takoe-krinzh-chto-znachit-krinzhovo-krinzhevat-i-slovit-krinzh/

61. https://naub.oa.edu.ua/2015/молодіжний-сленг-як-прояв-лесичної-ін

62 https://vc.ru/social/52373-forbes-opublikoval-reyting-samyh-vysokooplachivaemyh-blogerov-na-youtube-v-2018-godu/

63. https://www.unicef.org/ukraine/uk.

64. https://bestcube.space/chto-oznachaet-bajt-i-bajtit

65. http://obozrenie-chita.ru/article/modnye-molodyozhnye-slova

66. http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2792

67. http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/fil/04dec2014/10.pdf

68. https: ms.detector.media/

69.https://www.bluestacks.com/ru/apps/strategy/rise-of-kingdoms-on-pc.html?utm_campaign=afr2b-a91cd2a3487e3d2b36105052a4fc897e-com.lilithgame.roc.gp-ru-5&utm_source=afr2b&no_bar=true

70. https://funduk.ua/uk/technoblog/razvlecheniya-i-otdykh/perevod-s-gikovskogo-na-chelovecheskiy-kak-govoryat-geymery/

71. https://everest-center.com/spilkuvannya-v-merezhi-yak-pereklasti-tekst/

72. https://knowledge.allbest.ru/languages/3c0b65625b2bc79b5d53b88421216c27_0.html

73. https://ru.wiktionary.org/wiki

74. https://koloro.ua/ua/blog/brending-i-marketing/7-samuh-izvestnuh-torgovuh-marok-ukrainu.html/

75. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:MON+AB101+2019_T2/about).